

Умра ибадаты – Исламда өзгөчө орду бар ыйык ибадаттардын бири. Бул ибадат адамдын руханий дүйнөсүн өнүктүрүү жана жаңылоо үчүн маанилүү мүмкүнчүлүк. Бул ибадат пенденин акысынан башка бардык күнөөлөрдүн кечирилишин камсыздайт, жан дүйнөнү тазалайт, ыйманды бекемдейт. Ал сот күнүн эске салат. Адамдардын тообо кылышына себеп болот. Бул ибадатты баралына жеткирип, шариатта көрсөтүлгөндөй кылып аткарууңуз үчүн бул китепче сизге шам чырак болуп берет.

[@umra_service](#)

Умра деген эмне?

Умранын сөздүк мааниси - зыярат кылуу. Шарият боюнча Умра - белгилүү бир убакытка тиешелүү болбостон, жылдын кез келген убактында эрежеге ылайык ихрамга кирип, таваф жана сайыны аткарган соң, чачты алдырып же кырктырып ихрамдан чыгуу аркылуу бүтүрүлүүчү ибадат.

Умра ибадатынын өкүмү:

Негизинен, мүмкүнчүлүккө ээ болгон, чамасы жеткен ар бир мусулман өмүрүндө бир жолу умра жасоосу муаккад (күчтүү) сүннөт.

Умранын парз жана важиптиери:

Умранын парзы экөө:

1. Ихрамга кирүү;
2. Каабаны таваф кылуу.

Булардан ихрам - шарт, таваф болсо негизги парз болуп саналат.

Умранын важиптиери да экөө:

1. Сафаа менен Марванын арасында сайы кылуу;
2. Акырында чач алдыруу же кырктыруу.

Умра кандайча аткарылат?

1. Ихрам: Мийкат чегине келип жуунуп, таранып, ихрамга кирилет.

2. Эки ирекет (биринчи ирекетинде “Кафируун” сүрөсүн, экинчи ирекетинде “Ихлас” сүрөсүн окуу абзел) ихрам намазын окуп, Аллахым! Мен өзүңдүн ыраазылыгың үчүн умра жасоого ниет кылдым. Умраны мага жеңилдете көр, аны менден кабыл ала көр!” деп ниет кылып, андан соң **талбия** айтат.

3. Таваф: Харам мечитине келген кезде «Аллахым! Сенин ыраазычылыгың үчүн умра тавафын жасоону ниет кылдым. Тавафты мага жеңилдете көр жана менден кабыл ала көр! деп тавафка ниет кылат да, андан кийин таваф кылынат.

4. Таваф кылып бүткөн соң 2 ирекет **таваф намазы** окулат.

5.Сайы: Андан соң: «Аллахым! Мен Өзүңдүн ыраазычылыгың үчүн умранын сайысын кылууну ниеттендим, сайыны мага жеңилдете көр, менден кабыл ала көр!» деп ниет кылган соң. Сафаа менен Марва дөбөлөрүнүн арасында 4 ирет барыш, үч ирет келиш жолу менен жалпы 7 каттам сайыны аткарат.

6. Чач алдыруу же кырктыруу: Сайыдан кийин чач алдыруу же кырктыруу менен ихрамдан чыгат. Мына бул бир умранын аткарылып бүтүшү.

Умранын ажылыктан айырмасы - Арафат, Муздалифа, Минада жасалчу ибадаттар жана Кудум, Вадаа (келүү жана коштошуу) таватары умрада аткарылбайт. Курман айт күндөрүнөн башка ар кандай убакытта умранын аткарылуусу дурус болушу – умранын өзгөчөлүгү болуп саналат.

Ажылык менен умрада аялдарга байланыштуу маселелер

Төмөндөгү маселелердин сыртында, аялдар ажылык менен умра ибадаттарын эркектер менен бирдей эле ыкмада аткарат:

1. Аялдар ихрамдуу мезгилдеринде демейкидей эле кийине беришет жана байпак, колкап, кончтуу бут кийим сыяктуу ар кандай кийимдерди кийүүгө да эрктүү. Башын жабуусу керек, бирок бетин жаппайт.

2. Талбия-такбир, дуба-зикирлерди айтканда үнүн көтөрбөйт.

3. Тавафта «Изтибаа» (эркектер кездеменин бир учун оң колтуктун алдынан өткөрүп, сол далысынын үстүнө таштаган абалы) жана “Рамал” (кыска кадам таштап, бой көтөргөнсүп ылдам басуу) жасабайт, сайыда жортуп жүгүрбөйт.

4. Ихрамдан чыгуу үчүн чачын кырдырып алдырбайт. Тек гана чачынын учунан бир элидей кырктырса болот.

5. Хажарул-асваддын жанында эркектер бар болсо аралаша кысталбастан, алысыраактан эле Хажарул-асвадга салам берип кол жаңсайт.

6. Этек кир же нифас абалы болсо таваф жасоодон оолак болуп турат. Умранын башталышындагы шарт катары, ихрам умранын эң биринчи парзы болуп саналат.

Ихрам деген эмне?

Ихрам деген лексикалык жактан: «Бир нерседен тыйылуу,болбосо, ыйык убакыт жана орундардын урматын сактоо» дегендей маанилерди билдирет.

Ал эми ажылык ибадатынын бир термини катары “Ихрам - ажылыкты, умраны же болбосо экөөнү тең аткаруу ниети менен башка убакыттарда жасалуусуна уруксат берилген кээ бир иш аракеттерди ажылык, умра учурунда өзүнө харам кылуу” дегендикти билдирет.

Башка убакыттарда халал болуп саналган кээ бир иш аракеттерден ихрамга кирген адам таптакыр тыйылуусу керек болот. Адамдын жүрүм-турумуна, жубайлардын жыныстык байланышына жана аң уулоо сыяктууларга байланыштуу болгон бул тыйымдар бузулса, булардын түрү менен бузулуу абалына жараша ар кандай айып-жазаларды аткарууга туура келет. Бул айып-жазалар - курмандык чалуу садака берүү же орозо кармоо аркылуу аткарылышы мүмкүн.

Ихрамдын негиздери:

Ниет кылуу жана талбия айтуу ихрамга кирүүнүн эки негизи болуп саналат. Булардан бирөөнү жасабаган адам ихрамга кирген болуп эсептелбейт.

Ниет - аткарылчу ажылыктын түрүнө же умрага карата максатын белгилеп, бир чечимге келүү дегендик. Ниет жүрөктө болот. Бирок ичтен ниет кылуу менен бирге тил менен да кошо айтуу мустахаб. Мисалы, аткарылчу умра үчүн мындайча ниет кылса болот: «Оо, Аллахым! Сенин ыраазычылыгың үчүн умра

кылууну ниет кылдым, муну мага жеңилдетип, менден кабыл кыла көр». Ниеттен соң талбия айтылаары менен ихрамга кирилген болуп эсептелет.

Талбия - ихрамдын негиздеринин бири катары ихрамга кирээрдин алдында айтылат. Ихрамдуу мезгил ичинде көп кайталанып айтылуусу сүннөт болуп саналган дуба. Ал мындайча окулат:

لَيْتِكَ اللَّهُمَّ لَيْتِكَ، لَيْتِكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَيْتِكَ، إِنَّ الْحَمْدَ، وَالنِّعْمَةَ، لَكَ وَالْمُلْكَ، لَا شَرِيكَ لَكَ

Окулушу:

“Лаббайкаллахумма лаббайк, лаббайка лаа шарника лака лаббайк, иннальхамда ваннимата лака вальмулк, лаа шарника лак».

Мааниси: “Аллахым! Мен Сенин буйругуңду аткарууга келдим! Сенин буйругуңа даярмын! Аллахым Сенин шеригиң жок! Буйругуңду аткарууга даярмын! Чынында барыдк мактоодаңазалар Өзүңө тиешелүү, сый-жакшылыктар Сеники! Сенин эч кандай шеригиң жок!”.

Демек, ихрамга кирерде бир ирет талбия дубасын айтуу важип. Ал эми ихрамдуу мезгилде ар убакыт үн чыгарып талбия айта жүрүү сүннөт. Аялдар талбия жана башка дуба-зикирлерди, тасбихтерди төмөнүрөөк үн менен айтканы оң.

Ихрамдын важиптери

Ихрамдын важиптери экөө:

1. Белгиленген мийкат чектеринен ихрамсыз өтпөө. Тагыраак айтканда, мийкат чектеринин сыртында ихрамга кирүү.
2. Ихрамда тыйылган нерселерден сактануу.

Мийкат деген эмне?

Мийкат - ихрамга кирүү үчүн белгиленген жер чектери. Башкача айтканда, дүйнөнүн ар тарабынан ажылык же умрага келүүчүлөрдүн ихрамга кирүүсү үчүн атайын белгиленген Меккенин айланасындагы болжолдуу географиялык чектер. Бул чектерден ажылык же умра кылуучулардын ихрамсыз өтүүсүнө тыюу салынат.

Харам чөлкөмү

Бул Жабраил (а.с.) периштенин көрсөтүүсү аркылуу Ибрахим пайгамбар (а.с.) тарабынан белгиленген, кийинчерээк Пайгамбарыбыз (саллаллаху алейхи васаллам) тарабынан дагы бир ирет кайталанып билдирилген, өсүмдүктөрүнүн жулунуп кыркылуусуна, жапайы аңдарынын кармалуусуна жана жалпы жан-жаныбарларына зыян тийгизүүгө тыюу салынган Мекке жана анын жакын айлана-чөйрөсүн камтыган касиеттүү чөйрө.

Меккеликтер ажылык кылуу үчүн харам чөлкөмүнүн ичинде ихрамга киришет. Умра үчүн болсо харам аймагынын сыртында,

Хил аймагына эң жакын болгон «Тан-им» мечитине барып ихрамга кирсе болот.

Ихрамдын сүннөттөрү:

1. Ихрамга кирүүдөн мурда гусул даарат алып, толук жуунуу;
2. Ихрамга кирүүдөн мурда тырмактарды алып, чач түзөө жана колтук менен чурай түктөрүн тазалоо;
3. Эркектер жөрөлгөлүү тикме кийимдерин чечип, Изар жана Рида деп аталган эки барча таза кездемеге ороноу. Изар менен киндиктен ылдый оронуп, Рида менен дененин жогорку бөлүгү оролот. Баш кийим кийилбейт. Бутка сүйрөмө кепич кийилет. Ихрамга кирген аялдар демейдеги кийимдери менен эле жүрө беришет. Баштары жабык, бирок беттери ачык болуусу керек;
4. Ихрамга кирүүдөн мурун денеге жыпар жыттуу нерселерди колдонуп, атырлоо сүннөт. Бул намаздын биринчи ирекетинде «Каафируун» сүрөсүн, экинчи ирекетинде «Ихлас» сүрөсүн окуу да сүннөт;
5. Ихрамдуу мезгилдердин ичинде парз намаздардан кийин тобу менен жүрүшкөн башка зыяратчыларга жолуккан сайын, адырлуу жолдордо жогору же төмөн түшүп-чыккан учурларда жана таң саар убакыттарында, жалпысынан мүмкүн болгон ар бир жер жана убакыттарда көтөрүңкү добуш менен талбия айтуу мустахаб;
6. Талбиядан соң көбүрөөк салават айтып, артынан дуба-тилек кылуу;

7.Ихрамга кирүүдөн мурун денеге жыпар жыттуу нерселерди колдонуп, атырлоо сүннөт. Бирок ихрамга кирип болгон соң жыпар жыт колдонууга болбойт.

Ихрам тыйымдары:

Ихрамга кирген адам үчүн тыюу салынган нерселер "ихрам тыйымдары" - деп аталат. Бул тыйымдардын түрү боюнча төмөнкүчө топторго бөлүшүбүз мүмкүн:

1. Ихрамдуу адамдын дене-боюна байланыштуу тыйылган нерселер:

- Чач-сакалын, мурутун алуу же кыркуу;
- Денесинин ар кандай жериндеги түктөрдү жулуу же кыркуу;
- Тырмак алуу;
- Жасануу үчүн чач-сакал, муруттарды боёо же аларга май сыйпоо, чач майлоо.
- Денеге же ихрамдык кийимге атыр сыяктуу жыпар жыттуу нерселерди сүртүү, атыр самын колдонуу;
- Аялдардын ар кандай косметикалык каражаттарды колдонуулары;

2. Кийим-кечеге байланыштуу тыюулар:

- Тигилген кийим кийүү. Тигилген кийимдерди сууктан үшүгөндөн улам үстүнө жамынууга уруксат. Бирок жеңин кийип, топчуланууга болбойт. Ихрамдык кийимдер катары денеге оролуучу Изар менен Риданын четтери ачылып калбасын үчүн төөнөп алса, же

жыртылган жерин жамаса уруксат. Акча салуу үчүн ар кандай материалдардан тигилген капчык, белкур курчанууга, ийинге сумка асынууга уруксат. Ошондой эле күн нурунан, жайдын саратан ысыгынан коргонуу үчүн тигиши бар кол чатырларды колдонууга болот.

- Башты же бетти жабууга, баш кийим кийүүгө, селде ороноуга болбойт.
- Колкап, байпак жана кызыл ашыктарды жаап турчу бут кийимдерди кийүүгө тыюу салынат. Кийимге байланыштуу тыюулар тек гана эркектер үчүн. Ал эми аялдар болсо демейдеги кийимдери менен жүрө беришет, бирок демейде жүздөрүн жаап жүргөн аялзаты болсо ихрамдуу мезгил ичинде беттерин жабууга тыюу салынат.

3. Харам чөлкөмүнө байланыштуу тыюулар:

- Мекке шаары менен анын айланасындагы "харам" деп аталган аймактын жапайы аңдарын уулоо, өсүмдүктөрүн жулуу же кесип-кыркуу ихрамдуу ихрамсыз адамдардын бардыгына карата харам, тагыраак айтканда, буларга бирдей тыюу салынган.

4. Жыныстык катнашка байланыштуу тыюулар:

Ихрамдуу адам үчүн жыныстык байланыш жана жыныстык байланышка түрткөн өбүшүү, ойноо, кучакташуу, жалпысынан дене кумарды козгоочу ар кандай аракеттер жана сөздөргө тыюу салынат.

5. Жалпы күнөөлүү иштер жана башкалардын укугуна байланыштуу тыюулар:

- Динибизде күнөө болуп эсептелген ар кандай харам иш аракеттерди жасоого тыюу салынат.
- Талаш-тартыш кылуу, башкалар менен урушуп сөгүшүү, сөгүнүү, башкаларга жаман сөз айтуу, иренжитүүгө болбойт. Дегеле жалпы мусулмандарга тескери таасир берүүчү ар кандай сөз-аракеттерден, ихрамдуу адам такыр алыс болуусу зарыл.
- Харам аймагында болсун же анын сыртындагы чөлкөмдөрдө болсун, ихрамдуу адамдын ар кандай жапайы жана жаныбарларды уулоосу, аңчыларга көрсөтүүсү, аң уулаган адамга жардам берүүсү жана жаныбарларга зыян жеткизүүгө, үркүтүүгө тыюу салынат.

Ихрамдууларга уруксат болгон иштер:

- Көлөкөдө туруп эс алуу же кол чатыр колдонуу;
- Ихрамдык кийимдерди жууш же аларды которуу;
- Жуунуу жана жытсыз самын колдонуу;
- Тиш пастасы менен тиштерди жууш жана көзгө сурма тартуу;
- Тиш жулдуруу, кан алдыруу, ийне сайдыруу, жаранын үстүнөн таңуу менен ороо;

- Өздүгүнөн сынган тырмакты жулуу;
- Бычак сыяктуу нерселерди жанында бирге ала жүрүү жана билерик, шакек, сырга жана кол саат тагынуу;
- Кур курчануу, ийинге сумка асынуу;
- Гүлдү же мөмө-жемишти жыттоо;
- Жыпар жыттуу нерселерди сатуучу дүкөнгө кирүү же атыр сатып алуу. Бирок аны ихрамдан чыкмайынча колдонууга болбойт.
- Башын жана бетин жаппастан денесин жууркан, одеяло сыяктуу нерселер менен ороп жамынуу;
- Колун жеңдерине салбастан пальто же чапан сыяктуу тигилген кийимдерди жамынуу;
- Денедеги түктөрдү жулбоо шарты менен кашынып-тырмануу;
- Жылан-чаян сыяктуу зыяндуу жандыктарды өлтүрүү.

Ыйык Кааба жана таваф

“Таваф” - араб тилинде бир нерсени айлануу, тегеренүү” деген мааниде. Ислам шариятында таваф - касиеттүү Каабаны Алла Таалага ибадат кылуу ниети менен жети ирет айлануу.

Таватын башталышы: Каабанын түштүк жагындагы бир бурчунда «Хажарул асвад» (Кара таш) деп аталган касиеттүү таш жайгашкан. Таваф кылуу ушул кара таштын тушунан башталат жана ушул туштан аяктайт. Ушул таштын тушунан баштап Каабаны бир айланып чыгуу бир шаут» (айлампа) деп аталат жана ушундай кылып 7 жолу айланып чыгуу бир таваф болуп саналат.

Тавафта айланууларды сөзсүз удаалаш жасоо шарт эмес. Ошондуктан таваф кылуу толук бүтө электе аралыкта даарат алып, намаз окуп, кайрадан айланууну улантып кетүүгө уруксат. Таваф кылып жаткан маалда пара намаздары үчүн коомат айтылса, таваф кылууну токтотуп, жамаат менен бирге намазга туруу керек. Калган айланууларды намаздан кийин улантат.

Умра тавафы: Умрага барган адам жасачу таваф.

Умра тавафында 7 айлануунун алгачкы 4 жолкусу умранын бир парзы болуп саналат. Демек бул тавафка умра ибадаты жарамдуу боло албайт. Умра тарафындагы калган үч жолку айлануу важиб.

Нафил таваф:

Каабада нафил таваф жасоо - нафил намаз окуудан да абзел. Анткени намазды бардык жерде окууга болот. Таваф болсо бир гана Каабада жасалат.

Тавафтын жарамдуулугунун шарттары:

1. Ниет: жасалчу иш-аракетти жүрөк менен тил менен да айтуу мустахаб. Мисалы: «Аллахым! Сенин ыразычылыгың үчүн Каабаны жети жолу айланып, таваф кылууга ниеттендим, муну мага жеңил кыла көр, менден кабыл кыла көр!

Ниетсиз эле Каабанын айланасында кыдырып жүрүү таваф кылуу болуп саналбайт.

2. Парз жана важиб тавафтар белгиленген өз маалдарынын ичинде жасалуусу.

3. Тавафты Харам мечитинин ичинде Каабанын айланасында аткаруу шарт. Харам мечитинин үстүңкү кабаттарында да таваф кылууга болот. Тек гана Харам мечитинин сыртынан таваф кылууга болбойт.
4. Жети жолу айлануунун көп жолкусун, мисалы, кем дегенде 4 айлампаны бүтүргөн болуу шарт.

Тавафтын важиптери:

1. Таваф кылган убакытта даараттуу болуу, жунуп, хайз жана нифастуу абалдардан таза болуу.
2. Эркек-аял үчүн шариятта аурат (уят) деп белгиленген жерлери жабык бойдон таваф кылуу.
3. Тавафты Хажарул асваддын (кара таш) тушунан баштоо важип.
4. Тавафты кылганда Каабаны сол тарапка алып, оңго карай айлануу.
5. Тавафты «Хатиим» дубалынын сыртынан жасоо. Бул Каабага жакын бир жагындагы жапыз дубал, ал Каабанын бир бөлүгү болуп саналат. «Хатиимдин сыртынан жасалбаган айлампалар кайталанууга тийиш.
6. Парз жана важип тавафтарды 7 «шаут» (айлампа) менен бүтүрүү.
7. Тавафты жөө басып аткаруу - буга чамасы жеткендер үчүн важип. Ооруга же карылыкка байланыштуу жөө басып айлана албагандар атайын кол унаа (коляска) ж.б.у.с. нерселерге отуруп таваф кылууга уруксат.

8. Таваф кылып бүткөн соң 2 ирекет таваф намазын окуу. Бул намазды бардык эле таваф түрлөрүнүн ар биринен кийин окуу важиб. Макрух убактарга туш келип калса, кийинчерээк окулат.

Таваф кандайча кылынат?

Каабанын "Рукну-яманий" деп аталган бурчу жагынан Хажарул асваддын тушуна келип, тавафка ниет кылынат. "Бисмиллах, Аллаху Акбар, ва лиллаахил хамд!" деп айтылып, Хажарул-асвадга салам берилген соң таваф кылуу башталат. Таваф кылуу учурунда такбир-тахлил айтыла берет, салават-салам окула берет. Ар бир айлампада Хажарул-асвадга салам берилет. Жети ирет айланып бүткөн соң азрети Ибрахимди (а.с.) эскерүү үчүн жайгаштырылган «Маками-Ибрахим» эскерткичинин артында, эгер адам көп болуп ал жерде намаз окуу мүмкүн болбосо ылайыктуу бир жерде таваф намазы окулат.

Пайгамбарыбыз (саллаллаху алейхи васаллам) "Маками Ибрахимде" 2 ирекет намаз окуган жана биринчи ирекетинде "Каафируун" сүрөсүн, экинчи ирекетинде "Ихлас" сүрөсүн кошуп окуп, намазын бүтүргөн. Таваф намазынан кийин дуба-тилек кылынат.

Сафаа, Марва дөңсөөлөрү жана Сайы кылуу

Умранын важиптеринин бири – Сайы кылуу.

"Сайы" - лексикалык жактан «жүгүрүү, күчтөнүү» деген мааниде. Умранын ибадатынын бир термини катары - Каабанын чыгыш жагында жайгашкан. Сафа жана Марва аттуу эки дөңсөөнүн арасында, Сафадан баштап, Марвада аяктоо ыкмасы

менен 4 ирет барып, 3 ирет кайтып келүүдөн турган 7 жолу кайталанган жүрүү кыймылы. Мында Сафадан Марвага баруу бир “шаут” (ирет), Марвадан Сафага кайтып келүү дагы бир шаут болуп эсептелет. Болжолу 350 метрлик бул аралык - сайы жасоо аралыгы деп аталат.

Сайынын (Сафа жана Марва дөбөлөрүнүн ортосунда жүрүү) шарттары:

1.Жарамдуу бир тавафтын артынан сайы жасалуусу шарт. Сайы өз алдынча жеке бир ибадат эмес. Ошондуктан ал таваф кылууга жанашып жүзөгө ашырылат. Жарамдуу таваф дегенибиз - жунуптук, этек кир же нифас абалынын сыртында аткарылган таваф.

2.Сайынын жети каттамынын кем дегенде 4 каттамы тагыраак айтканда, жарымынан көбү аткарылган болуусу шарт. Ханафийлер боюнча сайынын 7 каттамынын төртөө негизги пара үчөө важип.

3.Сайыны Сафаа дөбөсүнөн баштоо шарт. Эгерде Марва дөбөсүнөн башталса, биринчи каттам жарамсыз болот.

Сайынын важиптери:

1.Сайынын жөө кадамдар менен жасалуусу. Оору-сыркоо же башка үзүр ээлери даярдалган атайын араба менен Сайы жасоолоруна уруксат.

2. Сайынын 7 каттам менен бүтүрүлүүсү. Сафадан Марвага чейин бир каттам, Марвадан Сафага чейин дагы бир каттам болуп эсептелет.

Сайы кандайча жасалат?

Таваф кылып бүткөн соң Сафаа дөбөсүнө барып, оболу Хажарул асвадга салам берген соң умра сайысы үчүн мындайча ниет кылат: "Аллахым! Сенин ыраазычылыгын үчүн Сафаа менен Марванын арасында 7 ирет умра сайысын жасоону ниеттендим. Муну мага жеңилдете көр, кабыл кыла көр".

Такбир-тахлил, зикир-дубаларды айта Марва дөңсөөсүнө карай жүрөт. Эки жашыл мамынын ортосундагы жортуп жүгүрүү учурунда: «Оо, Жаратканым! Күнөөлөрүмдү кечире көр! Бизге мээриминди төгө көр, кемчилик-каталарыбызды кечирип, бизге жакшылыктарыңды жаадыр! Өзүң билген бүткүл күнөөлөрүбүздү кечире көр! Анткени Өзүң биздин билбегенибизди да толук билесиң! Өзүң чексиз кудуреттүүсүң жана жоомартсың!» деген сыяктуу дубалар окулат.

Сафаадан Марвага 4 каттоо, Марвадан Сафаага 3 каттоо жүрүшү менен Сайы бүтөт.

Сайы өз алдынча жеке ибадат эмес. Ошондуктан сөзсүз бир тавафтын артынан жасалат. Сайынын нафил түрү жок болгондуктан, ар бир таваф болгон сайын анын артынан сөзсүз Сайы жасалышы шарт эмес.

Чач алдыруу же кырктыруу

Умранын важиб милдеттеринин бири чачты устара менен толук кырдыруу же чачтын төрттөн бир бөлүгүн кырктыруу болуп саналат.

Азрети Анастын (р.а.) баяндоосу боюнча: «Аллахтын Элчиси (саллаллаху алейхи васаллам) Минага келди. Барып шайтанга таш ыргыткан соң, Минадагы турган жерине келип курмандык чалды. Андан кийин чач тарачка: «чачымды ал» деп, оболу оң жагына, анан сол жагын ишарат кылды. Кийин бул алынган куттуу чачтарын (эскерүү катары) айланасындагыларга таратып берди».

Чачтын алынуусундагы важиб болгон өлчөм - дааратта масх кылынуусу керек болгон өлчөм менен бирдей, башкача айтканда, баштын төрттөн бир бөлүгү. Демек, башындагы чачынын төрттөн бир бөлүгү өлчөмүндө чач алдырган же кырктырган адам ихрамдан чыгууга ылайыктуу милдеттенмесин аткарган болуп эсептелет.

Башынын тек гана төрттөн бир бөлүгүндө же андан да аз жеринде чачы бар адам ал чачынын бардыгын алдыруусу же кырктыруусу керек болот. Чач канчалык болсо да, бардыгын алдыруу же кырктыруу - сүннөт.

Эркектердин чачтарын такырайта алдыруусу кырктыргандан да абзел. Ал эми аялдар болсо кем дегенде чачынын төрттөн бир бөлүгүнүн учунан кичине эле кырктырса болот. Алардын чачтарын устара менен алдыруулары макрух. Негизинен алар чачтарынын учунан бир элидей кырктырса жетиштүү.

Чач алдыруу же кырктыруудан кийин аткарылуучу амалдар жөнүндө

Чач алдыруу же кырктыруу менен ихрамдан чыккан болуп эсептелерин айтып өттүк. Ихрамдан чыккан адамга тигилген кийимдерди кийүү, жыпар жыттуу атырларды колдонуу, чач, сакал-мурат жана башка түктөрдү тазалоо сыяктуу ихрам тыюулары жоюлат. Ихрам тыюуларынын жоюлуусу “тахаллул” деп аталат.

Умрада кемчилик кетирүү жана анын айып төлөмү

Кемчилик кетирүү деген эмне?

Умрага ниет кылып ихрамга кирген соң чач алдырып ихрамдан чыкканга чейин тыюу салынган нерселердин жасалуусу кемчилик кетирүү болуп саналат.

Харам чөлкөмү менен ихрам тыюуларына байланыштуу кемчиликтер себептүү же себепсиз кылынган болсо да, кемчилик экенин билип же билбестен жасалса да, атайылап, зордолуп, жаңылып, кала берсе уктап калган абалда жүзөгө ашса да баары бир жаза өтөө керек болот. Арийне, атайылап жасаса өзгөчө күнөөгө баткандыктан материалдык жаза төлөмү менен бирге Алла Таалага чын ыкластан тооба кылып кечирим тилөө керек болот.

Кемчиликтердин жаза-төлөмдөрү кандай болот?

1. Кой же эчкини курмандыкка чалууну талап кыла турган кемчиликтер:

Булар ичиндеги важиптер менен байланыштуу кемчиликтер жана ихрам тыюуларына байланыштуу кемчиликтер болуп экиге бөлүнөт:

а) Умрага байланыштуу кемчиликтер:

- Мийкат чектеринен ихрамсыз өтүү;
- Сайынын бут айлампаларын же болбосо төрттөн кем эмес айлампасын жасабай коюу;
- Харам чөлкөмүнүн сыртында чач алдыруу же кырктыруу (имам Абу Ханифа боюнча);
- Умра тавафынын акыркы үч айлампасын же бир-эки айлампасын чала калтыруу;
- Умра тавафын дааратсыз же жунуп абалда аткаруу;
- Умра тавафында аврат (уят) мүчөлөрүнүн ачык калуусу;

б) Ихрам тыюуларын бузууга байланыштуу кемчиликтер:

- Чач, сакал же дененин башка жериндеги түктөрдүн төрттөн бир бөлүгүн же андан да көбүн алуу же кыркуу. (Төрттөн бир бөлүгүнөнн аз болсо садака берүүгө тийиш);

- Бир жерде жана бир эле убакытта денеге же бир мөгө толугу менен атыр себүү же майлоо, боёнуу же чач боёо, кына сүртүнүү. Эмдөө үчүн жытсыз май сүртсө, жаза талап кылынбайт;
- Бир жерде жана бир эле убакытта бардык тырмактарын же бир колдун же бир буттун тырмактарын алуу. Эгерде бир жерде жана бир убакытта эмес, айрым-айрым жер жана убакыттарда тырмактар алынса ар бир тырмак үчүн садака берилет.
- Ихрамдуу абалда жубайы менен кумар сезими козголо өбүшүү кучакташуу сыяктуу аракеттерди жасоо;
- Эркектер тигилген кийимди толук бир күн же толук бир түн бою кийип жүрүүсү. Мисалы, чапан, шым, байпак, ич кийим, кончтуу бут кийим сыяктуулар. Башты жаап алуусу, же бетин жабуусу да жаза талап кылат. Аялдар тек гана беттерин жаппайт. Бир түн же бир күн мезгилинен аз убакыт кийим кийилсе садака берилет;

Ихрам тыюулары ар кандай себептер менен жасалса да жаза өтөлөт. Ооруп калуу, жол кырсыгына кабылуу сыяктуу адамдын эркинен тыш себептерден улам тыюулар бузулса, мисалы, чачы алынса же кийим кийдирилсе, төмөндөгү үч түрдүү органын бирөөнү аткаруу менен жаза өтөөгө эрктүү:

- 1) Каалаган убакытта жана жерде үч күн орозо кармоо;
- 2) Алты кедейге Фитр садакасынын өлчөмүндө садака берүү;
- 3) Харам чөлкөмүндө каалаган убактысында бир кой же бир эчкини курмандыкка чалуу.

2. Фитир садакасынын өлчөмүндө садака берүүнү талап кылган кемчиликтер:

- Чач-сакалдарын төрттөн биринен аз өлчөмдө алуу же кыркуу;
- Бир мүчөнүн бир аз бөлүгүнө атыр себүү;
- Бир бут же бир колдун тырмактарынын кээ бирөөсүн алуу;
- Тигилген кийимди бир күн же бир түндөн аз убакыт кийүү;
- Башка бирөөнүн чачын, сакалын же мурутун алуу же кыркуу;

Касиеттүү Мадинадагы сүйүктүү Пайгамбарыбыздын (саллаллаху алейхи васаллам) кабырын зыярат кылуу

Умра ибадатын аткаруучу адам касиеттүү Мадинага барып, андагы Пайгамбар мечитине жашыл күмбөзү менен көрк берип турган Пайгамбарыбыздын (саллаллаху алейхи васаллам) асыл кабырын зыярат кылат. Бул зыяраттын умра ибадаты менен кандайдыр бир байланышы жок болсо да, Пайгамбарыбыз (саллаллаху алейхи васаллам) көмүлгөн “касиеттүү бөлмө” Кааба менен катар жер бетинин бардык бөлүгүнөн, асмандардан жана Арштан да баалуу, ары касиеттүү деп кабыл көрүлгөнү чындык.

Пайгамбарыбыздын (саллаллаху алейхи васаллам) кабырын зыярат кылуу сооптуу да, сыймыктуу да улуу иш. Материалдык жактан мүмкүнчүлүгү бар адамдардын бул зыяратты аткаруусу важиб даражасындагы зарыл милдет катары өзгөчө бир аргасыздык болбосо эле бул куттуу кабырды зыярат кылуу ар бир

мусулман үчүн кайдыгер карабоого тийиштүү өтө маанилүү иш болуп эсептелет.

Пайгамбарыбыздын (саллаллаху алейхи васаллам) бул маселе жөнүндө айтып кеткен хадистери көп. Мына буларды мисал катары келтирели: “Ким мени дүйнөдөн өткөнүмдөн кийин зыярат кылса, тирүүмө зыярат кылган сыяктуу болот”.

“Ким сооп үчүн мени Мадинада келип зыярат кылса, ал менин коңшум болот. Кыямат күнү ага шапаат кыламын”.

«Кабырымды зыярат кылган адамга кыямат күнү шапаатчы боломун».

“Ушул үч мечиттен башка (намаз жана ибадат учун) эч кандай жерге атайылап сапарга чыгуу дурус эмес: Масжидул харам. Масжидун-наби (Пайгамбар мечити) жана Масжидул- аксаа”.

«Менин ушул мечитимде окулган бир убак намаз, Масжидул харамдан башка ар кандай мечитте окулган миң намаздан (сооптулук жагынан) артык турат”.

«Үйүм менен Минбарымдын арасы жаннат бакчаларынан бир бакча”.

«Бирөө мага салам бергенде жараткан Аллах Рухумду кайтарат, мен ал кишинин саламын кабылдап алик аламын».

Ооба, Пайгамбарыбызга (саллаллаху алейхи васаллам) көзү тирүүсүндө урмат-сый менен мамиле жасоо парз болгону сыяктуу эле, түбөлүк ааламга көчкөндөн кийин да сыйлоо керек. Ушундан улам зыярат кылып саламдашуу учурунда сый-урматка кайчы, адептүүлүккө жатпаган сөз жана аракеттерден алыс болуу талап кылынат. Зыярат кылуу учурунда Пайгамбарыбызга (саллаллаху

алейхи васаллам) демейкисинен да ашыра көптөп салават-салам айтуу керек.

Зыяратка барган адам Пайгамбарыбыздын (саллаллаху алейхи васаллам) мечитине “Бабуссалам” же болбосо “Бабул жибрил” деп аталган дарбазалардын бирөөнөн адептүүлүк менен салам айтып кирет. Эгерде макрух убакыттарга туш келип калбаса, Пайгамбарыбыздын (саллаллаху алейхи васаллам) нурдуу кабыры менен минбарынын арасында 2 ирекет тахиул (мечитке салам) намазын окуйт. Бул аралыктын бейиш бакчаларынын бирөөнө тете касиет-сообу бар экенин хадисти жогоруда баяндап өткөнбүз.

Тахиятул-масжид намазын окуп бүткөн Пайгамбарыбыздын (саллаллаху алейхи васаллам) мечитин көрүп зыярат кылуу бактысына жеткирген Алла Таалага шугүрчүлүк иретинде 2 ирекет шүгүр намаз окуп, намаздын соңун өзүнө, ата-энесине, илим үйрөткөн устаздарына жана бүткүл момун мусулмандарга эки дүйнөлүк жакшылыктарды тилеп дуба кылат. Андан кийин Пайгамбарыбыздын (саллаллаху алейхи васаллам) нурдуу кабырына олуттуу кадамдар менен барып зыярат кылат. Оболу Пайгамбарыбыздын (саллаллаху алейхи васаллам) кабырынын баш жагына барып:

«Ассалааму алайка аййуханнабийю варахматуллахи баракаатух! Ассалааму алайка йа саййиди, йа, расулуллаах!» деп салам берип, салават айтып, Алла Таалага жалбарып дуба-тилек кылат. Буларды жасап жаткан учурда өкүрүп-бакырып ыйлоого болбойт. Кабырдын тосмолорун өбүүгө, сыйпалоого, кабыр жакты карай сажда кылууга такыр мүмкүн эмес. Мындай иштерди жасоо динибизге кайчы келет.

Андан кийин оң жакты көздөй бир метрдей басып, азирети Абу Бакрдын (р.а.) кабырынын тушуна келип токтоп: «Ассалааму алайка йа халифата расулиллаах!» деп салам берип, дуба кылат

Андан соң оң жакты көздөй бир метрдей басып, Азирети Умардын (р.а.) кабырынын тушуна токтоп «Ассаламу алайка на амирал муминии!» деп салам берип, дуба кылат.

Андан соң Пайгамбарыбыздын (саллаллаху алейхи васаллам) башына кайра келип салават-саламдарды айтып, Алла Тааладан тилек тилеп, дубаларды кылат. Мына ушундайча Пайгамбарыбыздын (саллаллаху алейхи васаллам) мечити менен нурдуу кабырынын зыяраты аяктайт.

Ишемби күнү Мадина шаарынын четиндеги Кубаа мечитине барып, 2 же 4 ирекет намаз окуу сүннөт. Пайгамбарыбыз (саллаллаху алейхи васаллам) мындай деген: “Ким жакшылап тазаланып даарат алган соң, башка бир максат үчүн эмес, тек гана намаз окуу максаты менен Кубаа мечитине барса, умранын сообун алат”.

КААБАНЫ КӨРГӨНДӨ

Каабаны алгачкы ирет кергенде окулуучу дуба:

لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ. لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْخَمْدُ
وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، أَعُوذُ بِرَبِّ النَّبِيِّ مِنَ الْكُفْرِ وَالْفَقْرِ وَمِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَضَيْقِ
الصُّدْرِ. وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ. اَللّهُمَّ زِدْ بَيْتَكَ تَشْرِيفاً وَتَكْرِيماً
وَ تَعْظِيماً وَمَهَابَةً وَرَفْعَةً وَبِرّاً وَزِدْ يَا رَبِّ مِنْ شَرَفِهِ وَكِرَمِهِ وَعَظَمِهِ مِمَّنْ حَجَّهٖ وَاعْتَمَرَهٗ تَشْرِيفاً
وَ تَكْرِيماً وَتَعْظِيماً وَمَهَابَةً وَرَفْعَةً

Лаа хавла ва лаа куввата илла биллаахи аль-алийил азиим. Лаа илааха илла Аллаху вахдаху лаа шариика лаху, лахуль мулку ва лахуль хамду ва хува альа кулли шайин кадиир, Аъзуз бироббил байти миналь кұфри валь фақри ва мин азабил кабри ва диики ссодри. Ва солла Аллаху альа сайидина Мухаммадин ва аъла аалихи ва сохбихи ва саллим. Аллахумма зид байтака ташриифан, ва такрииман, ва таъзииман, ва махаабатан, ва рифъатан, ва бирран ва зид йаа робби ман шарофаху ва карромаху ва аъзомаху мимман хажжаху ваътамараху ташриифан ва такрииман ва таъзииман, ва махаабатан ва рифъатан ва бирран.

Мааниси:

“Буйруктарга моюн сунуп, тыюулардан сактануум үчүн керектүү күч-кубат бир гана улуулук жана бийиктик ээси болгон Аллахтан. Аллахтын жалгыз экенине толук ишенем, андан башка сыйыныла турган кудай жок. Бардык мүлк аныкы. Анын шериги жана окшошу жок. Мактоо жана алкыштар ага таандык. Ал бардык нерсеге кудуреттүү. Оо Аллахым, каапырдыктан, кедейликтен, кабыр азабынан жана көөдөндүн тардыгынан өзүң сактай көр. Аллахым, Мухаммадга, анын үй-бүлөсүнө, сахабаларына салам жана салаваттар болсун. Оо Аллахым, куттуу үйүндүн шарапатын, урматын, улуулугун, айбатын бийиктигин жана жакшылыгын арттыр. Оо Рабби, ажылык жана умра аткаруу менен Сенин үйүңө урмат жана таазим кылып кадырлаган кулдарыңдын да кадыр-баркын көтөрүп, жакшылыктарын арттыра көр!

ТАВАФ ДУБАЛАРЫ

Тавафка ниет кылуу:

Хажарул асвалдын тушуна келип, тавафка ниет кылынат:

اللَّهُمَّ إِنِّي أُرِيدُ طَوَافَ الْعُمْرَةِ فَيَبِّئْهُ لِي وَتَقَبَّلْهُ مِنِّي يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ

Окулушу: Аллахумма инни урииду таваафа аль-умрати
файассирху ли ва такаббалху минни йа раббаль-ааламин!

Мааниси:

Оо Аллахым! Мен умра тавафын аткаргым келет. Аны мага жеңилдет жана менден кабыл кыл.

Хажарул асвалдын тушуна келип:

بِسْمِ اللَّهِ، اللَّهُ أَكْبَرُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ.

“Бисмиллах, Аллооху Акбар, ва лиллаахил хамд! деп, кол көтөрүп салам берилген соң таваф кылуу башталат.

Тавафтын 1-айлампасында окула турган дуба:

سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ
وَالصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، اللَّهُمَّ إِيْمَانًا بِكَ وَتَضَدِيقًا بِكِتَابِكَ وَوَفَاءً
بِعَهْدِكَ وَ إِتِّبَاعًا لِسُنَّةِ نَبِيِّكَ وَحَبِيبِكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ
وَالْعَافِيَةَ وَالْمَعَاوَةَ الدَّائِمَةَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَالْفَوْزَ بِالْجَنَّةِ وَالنَّجَاةَ مِنَ النَّارِ.

Оқулушу:

Субханаллахи валь-хамду лилляхи ва лаа илааха иллаллаҳу валлаҳу ақбар. Ва ла хавлаа ва лаа қуввата илла биллаахиль-алиййиль-азим. Ва солаату ва ссалааму аъла расуулиллахи солла Аллаҳу алайҳи ва ссаллам. Аллаҳумма имаанан бика, ва тасдиқан бикитаабика, ва вафа-ан би ахдика, ва итба-ан лисуннати набийка, ва хабиибика, мухаммадин солла Аллаҳу алайҳи ва саллам. Аллаҳумма инни ас-алука аль-афва, валь-аафията, валь-муафата аддааимата фиддини ваддунйа валь-ахироти валь-фавза биль-жаннати ваннажата минаннар!

Мааниси:

«Оо Аллаҳым, сени бүткүл кемчилик сыпаттардан аруу деп, тасбиҳ айтамын. Аллаҳым, Бардык мактоолор Сага таандык. Сенден башка кудай жок жана Сен эң улуусун. Буйругуңа моюн сунуп, тыйган иштеринден сактануум үчүн керектүү күч-кубат бир гана улуулук жана бийиктик ээси болгон Өзүңдө. Өзүң ыраазы боло турган абалда болуумду мага насип кыла көр. Өзүңдүн элчиң Мухаммадга салават жана салам болсун! Аллаҳым, Сага ыйман келтирип, китебинди тастыктап, өзүнө берген убаламды тутуп, сүйүктүү Пайгамбарың Мухаммаддын (с.а.в) сүннөтүн ээрчип, бул ибадатты аткаруудамын. Аллаҳым, күнөөлөрүмдү кечирүүңдү сураймын. Ар дайым ден соолук жана саламаттык бер. Аллаҳым, динимде, дүйнө жана акыретимде жакшылыктарыңды насип кыл. Оо Аллаҳым, жаннатыңа жетип, тозоктоп кутулууну тилеймин».

Ар бир айлампала "Рукиу-иманий" менен Хажарул асваддын ортосунда окулуучу дуба:

"رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ"

Окулушу:

Раббана атина фиддунйа хасанатан, ва фил-ахироти хасанатан, ва кинаа аъзабаннар!

Мааниси:

«Оо Раббибиз! Бизге бул дүйнөдө жана акыретте жакшылыктарды берип, бизди тозок отунан сактай көр».

Хажарул-асвадга салам берүү:

“Бисмиллах, Аллоооху Акбар, ва лиллаахил хамд!”

Тавафтын 2-айлампасында окула турган дуба:

**اللَّهُمَّ إِنَّ هَذَا الْبَيْتَ بَيْتُكَ، وَالْحَرَمَ حَرَمُكَ، وَالْأَمْنَ أَمْنُكَ، وَالْعَبْدَ عَبْدُكَ، وَأَنَا عَبْدُكَ وَبْنُ عَبْدِكَ،
وَهَذَا مَقَامُ الْعَائِدِ بِكَ مِنَ النَّارِ، فَحَرِّمْ لِحُومَنَا وَبَشَرَتَنَا عَلَى النَّارِ، اللَّهُمَّ حَبِّبْ إِلَيْنَا الْإِيمَانَ
وَزَيِّنْهُ فِي قُلُوبِنَا، وَكَرِّهْ إِلَيْنَا الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ وَاجْعَلْنَا مِنَ الرَّاشِدِينَ، اللَّهُمَّ قَبْلِ عَذَابِكَ
يَوْمَ تَبْعَثُ عِبَادَكَ. اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي الْجَنَّةَ بِغَيْرِ حِسَابٍ.**

Окулушу:

Аллахумма инна хааза аль-байта байтука, валь-харома харамука, валь-амна амнука, валь-абду абдука, ва хаза макааму

аль-аъаизу бика минаннар, фахарума лухумуна ва башшартана аъла аннар, Аллахумма хаббиб илайна аль-имана ва зайинху фи кулуубина, ва каррих илайна аль-куфра вал-фусуука валь-исйана важъальна минарроошидин, Аллахумма кинии азабака йавма таъбаса ибадака. Аллахумма урзукни аль-жанната бигайри хисаб.

Мааниси:

«Оо Аллахым! Ибадаттарыбызда кыбыла катары жүзүбүздү бурган бул Кааба - сага таандык үй. Биз турган бул харам чөлкөмү - сенин харамың. Бул жердеги амандык жана саламаттык сенден. Бардык инсандар сенин кулдарың. Мен да сенин кулуңмун жана кулуңдун баласымын. Бул орун тозоктон сага баш калкалагандардын макамы. Бул макамда терилерибизди тозок отунан сактап, тозок отун бизге харам кыла көр. Оо Рабби, бизге ыйманды сүйдүрүп, аны жүрөгүбүздө кооздо. Бизге каапырдыкты, күнөө иш жасоону жана моюн сунбоону жаман көргөз. Бизди туура жолдо жүрүүчүлөрдөн кыл. Аллахым, кулдарыңды кайрадан тирилте турган күнү мени азабыңдан сактап, эсеп-кысапсыз бейишиңе кирүүнү насип кыла көр».

Рукну-яманийде окулуучу дуба:

"رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ"

Окулушу:

Раббана атина фиддунйа хасанатан, ва фил-ахироти хасанатан, ва кинаа аъзабаннар!

Мааниси:

«Оо Раббиз! Бизге бул дүйнөдө жана акыретте жакшылыктарды берип, бизди тозок отунан сактай кер.

Хажарул-асвадга салам берүү:

“Бисмиллах, Аллоооху Акбар, ва лиллаахил хамд!”

Тавафтын 3-айлампасында окула турган дуба:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الشَّكِّ وَ الشَّرِّكَ وَ الشَّقَاقِ وَ النِّفَاقِ وَ سُوءِ الْأَخْلَاقِ وَ سُوءِ الْمَنْظَرِ
وَ الْمُنْقَلَبِ فِي الْمَالِ وَالْأَهْلِ وَالْوَالِدِ. اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ رِضَاكَ وَالْجَنَّةَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ سَخَطِكَ
وَالنَّارِ. اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَ أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ الْمَسِيحِ النَّجَالِيِّ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ
فِتْنَةِ الْمَخِيَا وَ الْمَمَاتِ.

Окулуну:

Аллахумма инни аъзузу бика минаш-шакки ва-ширки ва-шикаки ва-нифак ва су-и аль-ахлаки ва су-и аль манзари валь-манкалаби филь-мали валь-ахли валь-валад. Аллахумма инни ас-алука ридаака валь-жанната ва аъзузу бика мин сахатика ва-аннар. Аллахумма инни аъзузу бика мин азаби аль-кабри ва аъзузу бика мин шарри аль-масихи аддажал, ва аъзузу бика мин фитнати аль-махйа валь-мамаат.

Мааниси:

«Оо Аллахым! Сенин барлыгың туурасында күмөн саноодон, ширктен, талаш-тартыштан, эки жүздүүлүктөн, жаман мүнөздөн,

жаман көрүнүштөн, мал-мүлкүмө, үй-бүлөмө, балдарыма, жакындарыма жана ислам үмүтүнө келе турган апаат-балээлерден Сага корголойм. Аллахым, сенин ыраазылыгыңды, бейишинди сурайм. Каарың жана тозогундан Өзүңө баш калкалайм. Аллахым, кабыр азабынан жана Дажжал масихдин жамандыгынан Өзүң менен корунам. Жашоодо жана өлүм учурунда кабылуучу жамандыктардан өзүңө качамын. Мени сактай көр!».

Рукну-яманийде окулуучу дуба:

"رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ"

Окулушу:

Раббана атина фиддунья хасанатан, ва фил-ахироти хасанатан, ва кинаа аъзаба-аннаар!

Мааниси:

«Оо Раббибиз! Бизге бул дүйнөдө жана акыретте жакшылыктарды берип, бизди тозок отунан сактай көр».

Хажарул-асвадга салам берүү:

“Бисмиллахи, Аллооху Акбар, ва лиллаахил хамд!”

Тавафтын 4-айлампасында окула турган дуба:

اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ طَوْافًا مَقْبُولًا وَسَعْيًا مَشْكُورًا وَذَنْبًا مَغْفُورًا وَعَمَلًا صَالِحًا مَقْبُولًا وَتَجَارَةً لَنْ تَبُورَ . يَا
عَالِمُ مَا فِي الصُّدُورِ . أَخْرِجْنِي يَا اللَّهُ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ . اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مُوجِبَاتِ
رَحْمَتِكَ وَعَزَائِمَ مَغْفِرَتِكَ وَالسَّلَامَةَ مِنْ كُلِّ إِثْمٍ وَالْغَنِيمَةَ مِنْ كُلِّ بَرٍّ وَالْفَوْزَ بِالْجَنَّةِ وَالنَّجَاةَ مِنَ
النَّارِ . رَبِّ قَبِّضْ بِيَمَانِي وَبَارِكْ لِي مَا أُعْطَيْتَنِي . وَالْخُلْفَ عَلَى كُلِّ غَائِبَةٍ لِي مِنْكَ بِخَيْرٍ

Окулушу: Аллахумма ижбалху тавафан макбулан, ва сайъан машкуран, ва занбан магфуран, ва амалан соолихан макбулан, ва тижаротан лан табура. Йаа алиму ма фи ас-судур. Ахрижни йа Аллаху мина аз-зулумати илан-нур...

Мааниси: Оо Аллахым! Сенин ыраазылыгың үчүн аткарылган умра тавафын кабыл болгон тавафтан кыл. Иш-аракеттеримди сооптуу иштерден кыл. Күнөөлөрүмдү кечирип, амалдарымды жарактуу жана кабыл кылынган амалдардан кыл. Материалдык жана моралдык соодамды зыянсыз кыл. Жүрөктөрдө болгондун баарын билүүү Аллахым, мени билимсиздик караңгылыктарынан ыйман жана илимдин жарыгына чыгара көр! Аллахым, бир өзүңдөн ырайымыңа жана кечиримиңе жеткире турган иштерди аткарууну, ар кыл күнөөлөрдөн алыс болууну, ар кандай жакшылыкта бай болууну, бейишке жетип, тозоктон кутулууну сураймын. Оо Рабби, ырыскыландырган нерселериңе мени канааттандырып, бергендеринди мага берекелүү кылуунду суранам. Мага белгисиз, бирок өзүң билген жакшылыктарды да бере көр!

Рукну-яманийде окулуучу дуба:

"رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ"

Окудушу:

Раббана атина фиддунйа хасанатан, ва фил-ахироти хасанатан, ва кинаа аъзабаннар!

Мааниси: «Оо Раббибиз! Бизге бул дүйнөдө жана акыретте жакшылыктарды берип, бизди тозок отунан сактай көр».

Хажарул-асвадга салам берүү:

“Бисмиллах, Аллооху Акбар, ва лиллаахил хамд!”

Тавафтын 5-айлампасында окула турган дуба:

اللَّهُمَّ أَظْلَنِي تَحْتَ ظِلِّ عَرْشِكَ يَوْمَ لَا ظِلَّ إِلَّا ظِلُّكَ، وَلَا بَاقِي إِلَّا وَجْهُكَ، وَاسْتَقْنِي مِنْ خَوْضِ نَبِيِّكَ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ شَرْبَةً هَنِيئَةً مَرِيئَةً لَا ظَمَأَ بَعْدَهَا أَبَدًا، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ مَا سَأَلْتُكَ مِنْهُ نَبِيِّكَ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا اسْتَعَاذَكَ مِنْهُ نَبِيُّكَ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْجَنَّةَ وَنَعِيمَهَا وَمَا يَقْرَبُنِي إِلَيْهَا مِنْ قَوْلٍ أَوْ فِعْلٍ أَوْ عَمَلٍ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ النَّارِ وَمَا يَقْرَبُنِي إِلَيْهَا مِنْ قَوْلٍ أَوْ فِعْلٍ أَوْ عَمَلٍ

Окудушу:

Аллахумма азилни тахта зилли аршика йавма лаа зилла илла зиллак, ва лаа бааки илла важхук, васкани мин хавди набийика сайидина Мухаммадин солла Аллаху алайхи ва саллам ширбатан ханиа-тан, мариа-тан, ла-азма-у баъдаха абадан. Аллахумма инни ас-алука мин хайри ма са-алака минху набийука сайидина Мухаммадин солла Аллаху алайхи ва саллам. Аллахумма инни ас-

алука аль-жанната ва наъимаха ва ма йукаррибуни илайха мин кавлин ав фиълин ав амалин ва аъзу бика мина-аннар ва ма йукаррибуни илайха мин кавлин ав фиълин ав амалин.

Мааниси:

Оо Аллахым! Сенден башка эч бир түбөлүктүү болбогон жана Аршыңдын көлөкөсүнөн башка э бир көлөкө болбогон Махшар күнүндө мени Аршыңдын көлөкөсүндө көлөкөлөтүп, коруй көр. Пайгамбарың Мухаммадин (с.а.в.) Кавсар көлмөсүнөн такыр чанкагыс кылып, кана-кана ичире көр!.

Оо Аллахым! Сүйүктүү пайгамбарыбыз Мухаммад (с.а.в.) өзүңдөн сураган бүтүндөй жакшылыктарды мен да сураймын, мага да насип эт. Пайгамбарыбыз Мухаммад (с.а.в.) Өзүңө корголоп сактанган жамандыктардан өзүңө таянып сактанамын. Бир өзүң сактай көр. Оо Аллахым! Мен өзүңдөн жаннатты, жаннат нийматтарын, жана ага жакындата турган сөз, иш, амал сураймын. Тозоктон жана ага жакындата турган соз, иш-амалдан сакташыңды тилеп, бир өзүңө баш калкалайм.

Рукну-яманийде окулуучу дуба:

"رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ"

Окулушу:

Раббана атина фиддунйа хасанатан, ва фил-ахироти хасанатан, ва кинаа аъзабаннар!

Мааниси:

Оо Раббиз! Бизге бул дүйнөдө жана акыретте жакшылыктарды берип, бизди тозок отунан сактай көр».

Хажарул-асвадга салам берүү:

“Бисмиллах, Аллооху Акбар, ва лиллаахил хамд!”

Тавафтын 6-айлампасында окула турган дуба:

اللَّهُمَّ إِنَّ لَكَ عَلَيَّ حُفُوقاً كَثِيرَةً فِيمَا بَيْنِي وَبَيْنَكَ، وَحُفُوقاً كَثِيرَةً فِيمَا بَيْنِي وَبَيْنَ خَلْقِكَ. اللَّهُمَّ مَا كَانَ لَكَ مِنْهَا فَاعْفِرْهُ لِي وَمَا كَانَ لَخَلْقِكَ فَتَحْمِلْهُ عَنِّي، وَأَغْنِنِي بِحَلَالِكَ عَنِ حَرَامِكَ وَبِطَاعَتِكَ عَنِ مَعْصِيَتِكَ، وَبِفَضْلِكَ عَمَّنْ سِوَاكَ. يَا وَاسِعَ الْمَغْفِرَةِ. اللَّهُمَّ إِنَّ بَيْنَكَ وَعَظِيمَ وَوَجْهَكَ كَرِيمٍ وَأَنْتَ يَا اللَّهُ عَفُوكَ خَلِيمٍ غَرِيمٍ عَظِيمٍ، تُحِبُّ الْعَفْوَ فَاعْفُ عَنِّي.

Окулушу:

Аллахумма инна лака алаййа хукукан касиротан фиима байни ва байнака, ва хукукан касиротан фиима байни ва байна холкика.

Аллахумма ма каана лака минха фагфирху ли ва ма кана ли холкика фатахмилху анни, ва агнини бихалалика ан хароомика ва битоъатика ан маъсийатика ва бифадлика амман сиваак.

Мааниси:

«Оо Аллахым! Билемин. Менин мойнумда сенин көптөгөн акыларың бар. Ошол сыяктуу Сен жараткан кулдарың менен менин ортомдо да акылар бар. Оо Аллахым, менин мойнумда болгон акыларыңды кечир. Кулдарыңа таандык болгон жуктү үстүмдөн ал. Адал ырыскыларың менен мага молчулук берип, арамдардан сакта. Эй, кечирими кенен Аллахым, сага моюн сунуп, баш ийбей коюудан, сенин берешендигиңе жетип, өзүңдөн башкага муктаж болуудан мени куткар. Оо Аллахым, чынында бул үйүң абдан ыйык. Өзүң да абдан кереметтүүсүң! Оо Аллахым, сен мээримдүүсүң, берешенсиң, улуусуң. Мени кечире көр, анткени сен кечиргенди жакшы көрөсүң».

Рукну-яманийде окулуучу дуба:

"رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ"

Окулушу:

Раббана атина фиддунйа хасанатан, ва фил-ахироти хасанатан, ва кинаа аъзабаннар!

Мааниси:

Оо Раббиз! Бизге бул дүйнөдө жана акыретте жакшылыктарды берип, бизди тозок отунан сактай көр».

Хажарул-асвадга салам берүү:

“Бисмиллах, Аллооху Акбар, ва лиллаахил хамд!”

Тавафтын 7-айлампасында окулатурган дуба:

اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْأَلُكَ اِيْمَانًا كَامِلًا، وَتَقِيْنًا صَادِقًا، وَرِزْقًا وَّاسِعًا، وَقَلْبًا خَاشِعًا، وَلِسَانًا ذَاكِرًا، وَحَلَالًا
طَيِّبًا، وَتَوْبَةً نُّصُوْحًا، وَتَوْبَةً قَبْلَ الْمَوْتِ، وَرَاحَةً عِنْدَ الْمَوْتِ، وَمَغْفِرَةً وَرَحْمَةً بَعْدَ الْمَوْتِ،
وَالْعَفْوَ عِنْدَ الْحِسَابِ، وَالْفَوْزَ بِالْجَنَّةِ، وَالنَّجَاةَ مِنَ النَّارِ، بِرَحْمَتِكَ يَا عَزِيْزُ يَا غَفَّارُ، رَبِّ زِدْنِي
عِلْمًا وَالْحَقِيْنِي بِالصَّالِحِيْنَ.

Окулушу:

Аллахумма инни ас-алука ийманан камилан, ва йакининан соодикан, ва ризкон васиъан, ва колбан хашиъан, ва лисанан закирон, ва халаалан тойибан, ва тавбатан насуухан, ва тавбата кобла ал-мавт. Ва роохатан инда ал-мавт, ва магфиратан, ва рохматан баъда аль-мавт. Ва ал-фва инда аль-хисаб, валь фавза билжаннати, ваннажата мина-аннар, бирохматика йа азизу йа гаффар, робби зидни илман, ва алхикни биссоолихин.

Мааниси:

«Оо Аллахым, мен өзүндөн толук ыйман, чыныгы ишеним, кенен ырыскы, корккон жүрөк, зикир кылуучу тил, таза, адал ырыскы, чыныгы тооба жана өлүмдөн мурун тооба, өлүм учурунда

жеңилдик, өлүмдөн кийин кечирим жана ырайым, сурак учурунда кечирим, бейишиңе кирүүнү жана тозогундан кутулууну сураймын. Анткени сенин мээримин абдан кенен, оо улук кечиримдүү Аллахым. Оо Рабби, илимимди арттыр жана жакшы амал кылган пенделеринден кыл».

Рукну-яманийде окулуучу дуба:

"رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ"

Окулушу:

Раббана атина фиддунйа хасанатан, ва фил-ахироти хасанатан, ва кинаа аъзабаннар!

Мааниси:

Оо Раббибиз! Бизге бул дүйнөдө жана акыретте жакшылыктарды берип, бизди тозок отунан сактай көр».

7-айлампанын бүтүшү менен таваф толукталат. Андан соң эки ирекет таваф намазы окулат. Таваф намазынын биринчи ирекетинде "Каафируун" сүрөсү, экинчи ирекетинде "Ихлас" сүрөсү окулат. Таваф намазынан кийин Замзам суусун ичүүгө барат. Кыбыланы жүздөнүп суу ичүүдө бул дуба окулат:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِلْمًا نَافِعًا وَرِزْقًا وَاسِعًا وَشِفَاءً مِنْ كُلِّ دَاءٍ وَسَقَمٍ وَاسْقِنِي مِنْ حَوْضِ نَبِيِّكَ
سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِلُطْفِكَ وَكَرَمِكَ يَا أَكْرَمَ الْأَكْرَمِينَ.

Окулушу:

Аллахумма инни ас-алука илман нафиъан, ва ризкон васиъан, ва шифа-ан мин кулли даа-ин ва сакамин васкини мин хавдука сайидина Мухаммадин солла Аллаху ва саллам, билутфика ва кароомика йа акрома аль-акромин.

Мааниси: «Оо Аллахым! Сенден пайдалуу илим, кенен ырыскы жана бүтүндөй ооруу-сыркоолордон шыпаа сураймын. Оо жакшылык кылуучулардын эң жакшысы Аллахым! Мени жумшактыгың жана берешендигиң менен, пайгамбарың Мухаммаддын (с.а.в.) көлмөсүнөн суу ичире көр».

САЙЫ ДУБАЛАРЫ

Сафа дөбөсүнө келгенде:

أَبْدَأُ بِمَا بَدَأَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ: إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ.

Окулушу:

Абда-у бима бада-а Аллаху ва расуулуху: Инна Асофа ва аль-марвата мин шаа-ири Аллаху фаман хажжа ав иътамара фалаа жунааха алайхи ан йатаваффа бихима ва ман татаваъа хойрон фа инна Аллаху шаакирун алиим.

Мааниси:

Алла жана анын Пайгамбары(с.а.в.) баштагандай баштаймын: “Чынында Сафа менен Марва - Аллахтын өзгөчө ибадат жерлеринен. Андыктан ким ажылык же умра ниети менен Каабаны

Оқулушу: Рабби игфир вархам, ваъфу ва такаррам, ва тажаваз амма таълам, инна таъламу ма лаа аъламу иннака анта аль-аъззу аль-акрам.

Мааниси: «Оо, Жаратканым! Күнөөлөрүмдү кечире көр! Бизге мээриминди төгө көр, кемчилик-каталарыбызды кечирип, бизге жакшылыктарынды жаадыр! Өзүң билген бүткүл күнөөлөрүбүздү өчүрө көр! Анткени Өзүң биздин билбегенибизди да толук билесиң! Өзүң чексиз кудуреттүүсүң жана жоомартсың!»

Марва дөбөсүнө келгенде төмөнкү аят окулат:

إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا
وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ

Оқулушу: Инна ас-софа валь-марвата мин ша-ириллахи фаман хажжа аль-байта ав иътамаро фалаа жунааха алайхи ан йатавафа бихима ва ман татавафа хойрон фа-инна Аллаха шакирун алиим!

Мааниси: «Чынында Сафа менен Марва - Аллахтын өзгөчө ибадат жерлеринен. Андыктан ким ажылык же умра ниети менен Каабаны зыярат кылса, ага эки тоону айланууда күнөө жок. Эгер ким парз амалы болбосо да өз ыктыяры бир жакшылык иш кылса, Аллах күмөнсүз анын сообун берүүчү жана баарын билүүчү».

Сайынын 2-айлампасында окула турган дуба:

الله أكبر، الله أكبر، الله أكبر، اللهُ أَكْبَرُ وَاللهُ أَحْمَدُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ الْوَاحِدُ الْفَرْدُ الصَّمَدُ لَمْ يَتَّخِذْ صَاحِبَةً
وَلَا وِلْدَانًا، وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمَلِكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وِليٌّ مِنْ الذَّلِّ وَكِبْرُهُ تَكْبِيرًا، اللَّهُمَّ إِنَّكَ قُلْتَ
فِي كِتَابِكَ الْمُنَزَّلِ أَدْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ دَعْوَتَكُمْ رَبَّنَا فَأَعْفِرْنَا كَمَا أَمَرْتَنَا إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ.
رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلْإِيمَانِ أَنْ آمِنُوا بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا
سَيِّئَاتِنَا وَتَوَقَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ. رَبَّنَا وَآتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَى رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّكَ لَا
تُخْلِفُ الْمِيعَادَ. رَبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنْتَبْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ، رَبَّنَا اغْفِرْنَا وَ لِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ
سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ،

Мааниси: «Аллоооху акбар, Аллоооху акбар. Аллоооху акбар, Аллах улуктардын Эң улугу. Аллахка көптөгөн мактоолор болсун! Аллахым, Сен жалгызсың. Сенден башка кудай жок. Сен жубайга да, балага да муктаж эмессиң. Өз бийлигинде шеригиң да жок. Сени басынтуудан коргоп калуу үчүн эч бир коргоочунун да кереги жок. Өзүңдүн улуктугунду токтолбостон жар салам

Оо Аллахым. Өзүң тарабыңдан түшүрүлгөн Куран китебинде: Мага дуба кылгыла, мен дубаңарды кабыл кылайын деп буйрудуң. Оо Раббимиз, буйругуңа моюн сунуп сага дуба кылып атабыз. Бизди кечире көр! Кечирериңе ишенебиз. Анткени сен убадаңа каршы келбейсиң.

Оо Раббимиз! Чынында биз Раббиңерге ыйман келтиргиле деп Исламга чакырган жар салуучуну угуп, дароо Ыйман келтирдик. Аллахым, биздин күнөөлөрүбүздү кечир, жаман жактарыбызды жашырып, жаныбызды жакшылар менен биргеликте ала көр.

Оо Раббибиз! Пайгамбарларыңа убада кылган жакшы нерселеринди бизге да буюр. Кыямат күнү бизди томсортпо, Сен сөзүңдөн кайтпайсың, мындан күмөнүбүз жок.

Оо Раббибиз! Биз Сага гана тобокел кылдык, тооба кылып Өзүңө кайттык жана барар жерибиз да Өзүң.

Оо Раббибиз, бизди жана мурунку ишенгендерди кечир. Жүрөгүбүзгө момундарга каршы кек салба. Эгебиз! Сен, албетте, мээримдүү, боорукерсиң.

Жашыл чырактардын тушунда окулчу дуба:

رَبِّ اغْفِرْ وَاَرْحَمْ ، وَاغْفُ وَتَكَرَّمْ وَتَجَاوَزْ عَمَّا تَعْلَمُ ، إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعَزُّ الْأَكْرَمُ .

Окулушу: Рабби игфир вархам, ваъфу ва такаррам, ва тажаваз амма таълам, инна таъламу ма лаа аъламу иннака анта аль-аъззу аль-акрам.

Мааниси: «Оо, Жаратканым! Күнөөлөрүмдү кечире көр! Бизге мээриминди төгө көр, кемчилик-каталарыбызды кечирип, бизге жакшылыктарынды жаадыр! Өзүң билген бүткүл күнөөлөрүбүздү өчүрө көр! Анткени Өзүң биздин билбегенибизди да толук билесиң! Өзүң чексиз кудуреттүүсүң жана жоомартсың!»

Сайынын 3-айлампасында окула турган дуба:

الله أكبر، الله أكبر، الله أكبر، والله الحمد ربنا أتمم لنا نورنا واغفر لنا إنك على كل شيء قدير،
اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْخَيْرَ كُلَّهُ عَاجِلَهُ وَ آجَلَهُ وَاسْتَغْفِرُكَ لِذُنُوبِي، وَأَسْأَلُكَ رَحْمَتَكَ يَا أَرْحَمَ
الرَّاحِمِينَ، رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا وَلَا تُرْغِ قَلْبِي بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنِي، وَهَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ
الْوَهَّابُ. اللَّهُمَّ عَافِنِي فِي سَمْعِي وَبَصَرِي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ
الْقَبْرِ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ. اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكُفْرِ وَالْفَقْرِ،
اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ وَبِمُعَافَاتِكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ لَا أَحْصِي
شَاءَ عَلَيْكَ أَنْتَ كَمَا أَتَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ فَالْحَمْدُ حَتَّى تَرْضَى

Мааниси: «Аллооху акбар, Аллооху акбар, Аллооху акбар, Аллахка көптөгөн мактоолор болсун! Оо Аллахым, күнөөлөрүбүздү кечирип, бизди нурдуу кыл, албетте сен бардык нерсеге кудуреттүүсүн.

Аллахым, Сенден учурдагы жана келечектеги жакшылыктардын баарын сураймын, күнөөлөрүм үчүн кечиримиңди тилеймин. Оо, ырайымдуулардын эн ырайымдуусу Аллахым, мага да ырайым кыла көр. Раббим! Илимимди арттыр, мени туура жолго салгандан кийин жүрөгүмдү адаштырба. Мага өзүң алдындагы ырайымыңдан бер, чынында Сен көп-көп берүүчүсүн. Аллахым, Сенден башка кудай жок, угуума жана көрүүмө тунуктук насип кыл. Аллахым, кабыр азабынан бир өзүң менен сактанам, Сенден башка кудай жок. Сен бардык кемчиликтен аруусун. Мени заалымдардан кыла көрбө. Оо, Аллахым, мени каапырлыктан жана кедейликтен сакта. Аллахым сенин каарыңды эмес, мээриминди, азабыңды эмес, кечиримиңди суранам. Оо Аллахым, сени улуктоого сөзүм жетпейт, Сенин өзүңдү өзүң улуктаган сөздөрүң жетиштүү, сенин ыраазылыгыңа жеткенге чейин өзүңө мактоолор жана шүгүрлөр айтамын.

Жашыл чырактардын тушунда окулчу дуба:

رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ ، وَاعْفُ وَتَكَرَّمْ وَتَجَاوَزْ عَمَّا تَعَلَّمَ، إِنَّكَ تَعَلَّمَ مَا لَا تَعَلَّمَ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعَزُّ الْأَكْرَمُ.

Окулушу: Рабби игфир вархам, ваъфу ва такаррам, ва тажаваз амма таълам, инна таъламу ма лаа аъламу иннака анта аль-аъззу аль-акрам.

Мааниси: «Оо, Жаратканым! Күнөөлөрүмдү кечире көр! Бизге мээриминди төгө көр, кемчилик-каталарыбызды кечирип, бизге жакшылыктарынды жаадыр! Өзүң билген бүткүл күнөөлөрүбүздү өчүрө көр! Анткени Өзүң биздин билбегенибизди да толук билесиң! Өзүң чексиз кудуреттүүсүң жана жоомартсың!»

Сайынын 4-айлампасында окулатурган дуба:

اللَّهُ أَكْبَرُ ، اللَّهُ أَكْبَرُ ، اللَّهُ أَكْبَرُ وَلِلَّهِ الْحَمْدُ ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ مَا تَعَلَّمَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا تَعَلَّمَ وَاسْتَغْفِرُكَ مِنْ كُلِّ مَا تَعَلَّمَ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلَامُ الْغُيُوبِ ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ الْمُبِينُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ الصَّادِقُ الْوَعْدِ الْأَمِينُ . اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ كَمَا هَدَيْتَنِي لِلْإِسْلَامِ أَنْ تُنَزِعَهُ مِنِّي حَتَّى تَوْفَّقَنِي وَأَنَا مُسْلِمٌ .

Окудушу:

Аллаху акбар, Аллаху акбар, Аллаху акбар, ва лиллахил-хамд. Аллахумма инни ас-алука мин хойрин ма таъламу, ва аъзуз бика мин шаррин ма таъламу ва астагфирука мин кулли ма таъламу иннака анта алламу аль-гуйуб. Лаа илааха иллаллаху аль-малику аль-хакку, аль-мубину расулуллахи ас-содику аль-ваъду аль-амин. Аллахумма инни ас-алука кама хадайтани лил-ислами ан танзиъаху минни хатта таваффани ва ана муслим.

Мааниси: «Аллооху акбар, Аллооху акбар, Аллооху акбар, Аллага көптөгөн мактоолор болсун! Оо Аллахым, мен өзүңдөн сен билген жакшылыктардан сураймын. Сен билген жамандыктардан сага баш калкалайм жана билген нерселериндин баарынан кечирим сураймын. Анткени сен кайып нерселерди билүүчүсүн.

Аллахым, мүлк менен кудуреттин жалыгыз ээси Өзүңсүн. Сенден башка кудай жок. Ишеничтүү жана чынчыл Мухаммад (с.а.в.) Сенин элчиң.

Аллахым, хидаятың менен мени Ислам жолуна салдың, эми жанымды мусулман бойдон ала көр.

Жашыл чырактардын тушунда окулчу дуба:

رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ ، وَاعْفُ وَتَكَرَّمْ وَتَجَاوَزْ عَمَّا تَعَلَّمَ ، إِنَّكَ تَعَلَّمَ مَا لَا تَعَلَّمَ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعَزُّ الْأَكْرَمُ .

Окудушу: Рабби игфир вархам, ваъфу ва такаррам, ва тажаваз амма таълам, инна таъламу ма лаа аъламу иннака анта аль-аъззу аль-акрам.

Мааниси: «Оо, Жаратканым! Күнөөлөрүмдү кечире көр! Бизге мээриминди төгө көр, кемчилик-каталарыбызды кечирип, бизге жакшылыктарыңды жаадыр! Өзүң билген бүткүл күнөөлөрүбүздү өчүрө көр! Анткени Өзүң биздин билбегенибизди да толук билесиң! Өзүң чексиз кудуреттүүсүң жана жоомартсың!»

Сайынын 5-айлампасында окула турган дуба:

اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ وَلِلَّهِ الْحَمْدُ، سُبْحَانَكَ مَا شَكَرْنَاكَ حَقَّ شُكْرِكَ يَا اللَّهُ، سُبْحَانَكَ مَا
أَعْلَى شَأْنِكَ يَا اللَّهُ، أَلَلَّهُمْ حَبِيبَ إِلَيْنَا الْإِيمَانَ وَزَيْنَهُ فِي قُلُوبِنَا، وَكَرِهَ إِلَيْنَا الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ
وَالْعُضْيَانَ. وَاجْعَلْنَا مِنَ الرَّاشِدِينَ، رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي

Окулушу:

Аллаху акбар, Аллаху акбар, Аллаху акбар, ва лиллахил-хамд. Субханака ма шакарнака хакко шукрика йа Аллах, Субханака ма аъла ша-нука йа Аллах, аллахумма хаббиб илайна аль-иймана ва зайинху фи кулубина, ва каррих аль-куфра валь-фусука валь-исйан, важъальна мин аль-рошидин, робби ишрах ли содри ва йассирни амри.

Мааниси: “Сен бардык кемчиликтерден аруусуң. Биз Сага жетиштүү деңгээлде шүгүр кыла албадык. Ооб Аллах, Сен бардык кемчиликтерден аруусуң. Оо Рабби, бизге ыйманды сүйдүрүп, аны жүрөгүбүздө кооздо. Бизге каапырдыкты, күнөө иш жасоону жана моюн сунбоону жаман көргөз. Бизди туура жолдо жүрүүчүлөрдөн кыл. Рабби! Жүрөгүмдү ач, жан дүйнөмдү кеңейт. Иштеримди жеңилдет”.

Жашыл чырактардын тушунда окулчу дуба:

رَبِّ اغْفِرْ وَاِرْحَمْ ، وَاغْفُ وَتَكَرَّمْ وَتَجَاوَزْ عَمَّا تَعْلَمُ، إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا لَا نَعْلَمُ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعَزُّ الْأَكْرَمُ.

Окулушу: Рабби игфир вархам, ваъфу ва такаррам, ва тажаваз амма таълам, инна таъламу ма лаа аъламу иннака анта аль-аъззу аль-акрам.

Мааниси: «Оо, Жаратканым! Күнөөлөрүмдү кечире көр! Бизге мээриминди төгө көр, кемчилик-каталарыбызды кечирип, бизге жакшылыктарынды жаадыр! Өзүң билген бүткүл күнөөлөрүбүздү өчүрө көр! Анткени Өзүң биздин билбегенибизди да толук билесиң! Өзүң чексиз кудуреттүүсүң жана жоомартсың!»

Сайынын 6-айлампасында окултурган дуба:

اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ وَاللَّهُ أَحْمَدُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ صَدَقَ وَعْدُهُ وَنَصَرَ عَبْدَهُ، وَهَرَمَ الْأَحْزَابِ وَحْدَهُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَلَا نَعْبُدُ إِلَّا إِيَّاهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ. اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْهُدَى وَالتَّقَى وَالْعَفَاةَ وَالْغِنَى، اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ كَالَّذِي نَقُولُ وَخَيْرًا مِمَّا نَقُولُ

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ رِضَاكَ وَالْجَنَّةَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ سَخَطِكَ وَالنَّارِ وَمَا يَبْتَرِينِي إِلَيْهَا مِنْ قَوْلٍ أَوْ فِعْلٍ أَوْ عَمَلٍ، اللَّهُمَّ بِنُورِكَ اهْتَدَيْنَا وَبِقَضَائِكَ اسْتَعْنَيْنَا وَفِي كِتَابِكَ وَإِنْعَامِكَ وَعِطَائِكَ وَإِحْسَانِكَ أَصْبَحْنَا وَأَمْسَيْنَا أَنْتَ الْأَوَّلُ فَلَيْسَ قَبْلَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الْآخِرُ فَلَيْسَ بَعْدَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الظَّاهِرُ فَلَيْسَ فَوْقَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الْبَاطِنُ فَلَيْسَ دُونَكَ شَيْءٌ، نَعُوذُ بِكَ مِنَ الْفُلْسِ وَالْكَسَلِ وَعَذَابِ الْقَبْرِ وَفِتْنَةِ الْغِنَى وَنَسْأَلُكَ النُّفُوزَ بِالْجَنَّةِ

Мааниси: Аллооху акбар, Аллооху акбар, Аллооху акбар, Аллага көптөгөн мактоолор болсун!

Аллахым, сен жалгызсың. Сенден башка кудай жок. Убадасын аткарган, Кулуна жардам берген, динине душмандык кылгандарды жеңилүүгө дуушар кылган сенсиң.

Оо Аллахым, шексиз Сенден башка кудай жок. жана Каапырлар жактырбаса да бүтүндөй ыкылас ыйманыбыз менен жалгыз сага гана ибадат кылабыз. Аллахым, сенден хидаят, такыбалык, намыскөйлүк, материалдык жана руханий байлык сураймын.

Оо Аллахым, бүтүндөй жакшы сөздөр менен Сага мактоолорду айтамын.

Аллахым, ыраазылыгыңды жана бейишиңди каалаймын. Каарыңдан, тозок отундан жана ага жакындатчу ар түрдүү сөз жана кыймыл аракеттерден сактоонду суранам.

Оо Аллахым, Сенин ыйман нуруң менен туура жолду таптык. Айкөлдүгүң менен бай болдук. Сенин нийматтарың, боорукердигиң жана берешендигиң менен таң атырып, күн кечиребиз.

Аллахым, Сен эң алгачкысың, Сенден мурда эч ким болгон эмес. Сен эң акыркысың, сенден кийин эч ким болбойт. Сен күчтүү, кудуреттүүсүң. Сенден үстүн эч ким жана эч нерсе жок. Сен билүүчүсүң, эч бир нерсе Сенден жашыруун кала албайт.

Оо Аллахым, амалдарымдын сообунан куру калуудан, жалкоолуктан, кабыр азабынан жана байлык менен сыналып катага түшүүдөн өзүң сактай көр жана жаннатка жетүүнү сураймын.

Жашыл чырактардын тушунда окулчу дуба:

رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ ، وَاعْفُ وَتَكْرَمْ وَتَجَاوَزْ عَمَّا تَعَلَّمَ ، إِنَّكَ تَعَلَّمَ مَا لَا تَعَلَّمَ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعَزُّ الْأَكْرَمُ .

Окулушу: Рабби игфир вархам, ваъфу ва такаррам, ва тажаваз амма таълам, инна таъламу ма лаа аъламу иннака анта аль-аъззу аль-акрам.

Мааниси: «Оо, Жаратканым! Күнөөлөрүмдү кечире көр! Бизге мээриминди төгө көр, кемчилик-каталарыбызды кечирип, бизге жакшылыктарыңды жаадыр! Өзүң билген бүткүл күнөөлөрүбүздү өчүрө көр! Анткени Өзүң биздин билбегенибизди да толук билесиң! Өзүң чексиз кудуреттүүсүң жана жоомартсың!»

Сайынын 7-айлампасында окултурган дуба:

اللَّهُ أَكْبَرُ ، اللَّهُ أَكْبَرُ ، اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا وَلِلَّهِ الْحَمْدُ ، اللَّهُمَّ حَبِيبَ إِلَيَّ الْإِيمَانَ وَرَبِّيَّهُ فِي قَلْبِي ، وَكَرَّةَ إِلَيَّ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعَصِيَانَ وَاجْعَلْنِي مِنَ الرَّاشِدِينَ ، اللَّهُمَّ احْتَمِ بِالْخَيْرَاتِ أَجَالَنا وَحَقِّقْ بِفَضْلِكَ أَمَالَنا وَسَهِّلْ لِيُبُلُوغِ رِضَاكَ سُبُلَنَا وَحَسِّنْ فِي جَمِيعِ الْأَحْوَالِ أَعْمَالَنا يَا مُنْقِذَ الْغَرْقَى يَا مُنْجِيَ الْهَلْكِ ، يَا شَاهِدَ كُلِّ نَجْوَى ، يَا مُنْتَهَكِلَ شَكْوَى ، يَا قَدِيمَ الْإِحْسَانِ يَا دَائِمَ الْمَعْرُوفِ ، يَا مَنْ غَنَى بِشَيْئٍ عَنَّهُ وَلَا بَدَ لِكُلِّ شَيْئٍ مِنْهُ ، يَا مَنْ رَزَقَ كُلَّ شَيْئٍ عَلَيْهِ وَمَصِيرَ كُلِّ شَيْئٍ إِلَيْهِ ، اللَّهُمَّ إِنِّي عَائِدٌ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا أُعْطِينَا وَ مِنْ شَرِّ مَا مَنَعْتَنَا . اللَّهُمَّ تَوَقَّنَا مُسْلِمِينَ وَالْحَقِّقْنَا بِالصَّالِحِينَ ، غَيْرِ خَزَائِيَا وَلَا مُفْغُونِينَ ، رَبِّ يَسِّرْ وَلَا تُعَسِّرْ رَبِّ أْتَمِّمْ بِالْآخِرِ

Мааниси: «Аллооху акбар, Аллооху акбар, Аллооху акбар, Аллага көптөгөн мактоолор болсун!

Аллахым! Мага ыйманды сүйдүр жана жүрөгүмдү ыйман менен кооздо. Мага каапырдыкты күнөө иш жасоону жана моюн сунбоону жаман көргөз. Мени туура жолдо жүрүүчүлөрдөн кыла көр. Оо Аллахым, келечегибизди кайырдуу кылып, үмүттөрүбүздү ишке ашырып, өзүңдүн ыраазылыгыңа жеткире турган амалдарыбызга жеңилдик бере көр. Амалдарыбызды ар түрдүү абалда эң жакшы абалда кыла көр! Оо чөккөндөрдү куткарган, бүтүн арзуу-тилектерди билип жана көрүп турган, бүтүндөй арыз-мундун барар жери болгон, жакшылыгы түгөнбөгөн жана барлыгы түбөлүктүү болгон Аллахым! Биз дайыма Сага муктажбыз, Сенсиз эч нерсеге күчүбүз жетпейт. Бардык жандуу жансызга ырыскы берген Өзүңсүң жана баарыбыз сага кайтабыз. Оо Аллахым, бизге бергендеңдин жамандыктарынан жана бизден тоскондорундун жамандыктарынан бир өзүң менен коорунам. Оо Аллахым, бизди уяткарбастан, туура жолдон адаштырбастан, мусулман бойдон жаныбызды ал жана салих кулдарыңдын катарына кошо көр. Аллахым, жеңилдик бер, оорлоштура көрбө. Бардык иштерибиңдин артын кайырдуу кыла көр!

Жашыл чырактардын тушунда окулчу дуба:

رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ ، وَاغْفِرْ وَتَكْرِمًا وَتَجَاوُزًا عَمَّا تَعْلَمُ ، إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعَزُّ الْأَكْرَمُ .

Окулушу: Рабби игфир вархам, ваъфу ва такаррам, ва тажаваз амма таълам, инна таъламу ма лаа аъламу иннака анта аль-аъззу аль-акрам.

Мааниси: «Оо, Жаратканым! Күнөөлөрүмдү кечире көр! Бизге мээриминди төгө көр, кемчилик-каталарыбызды кечирип, бизге жакшылыктарыңды жаадыр! Өзүң билген бүткүл күнөөлөрүбүздү

өчүрө көр! Анткени Өзүң биздин билбегенибизди да толук билесиң! Өзүң чексиз кудуреттүүсүң жана жоомартсың!»

Ушул түрдө 7-айлампадан кийин сайы бүтүп, төмөнкүчө дуба кылынат:

رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا وَعَافِنَا وَأَعْفُ عَنَّا وَعَلَى طَاعَتِكَ وَشُكْرِكَ أَعْنَا وَعَلَى غَيْرِكَ لَا تَكِلْنَا وَعَلَى
الْإِيمَانِ وَالْإِسْلَامِ الْكَامِلِ جَمِيعاً تَوَفَّنَا وَأَنْتَ رَاضٍ عَنَّا، اَللَّهُمَّ ارْحَمْنِي بِبَرِّكَ الْمَعَاصِي أَبَدًا مَا
أَبْقَيْتَنِي وَ ارْحَمْنِي أَنْ أَتَكَلَّفَ مَا لَا يُغْنِيَنِي وَأَرْزُقْنِي حُسْنَ النَّظَرِ فِيمَا يُرْضِيكَ عَنِّي يَا أَرْحَمَ
الرَّاحِمِينَ

Оқулушу: Роббана такоббал минна ва афина ваъфу анна ва аъла тоъатика ва шукрика а-инна ва аъла гойрика лаа такилна ва аъла аль-иймани валь-ислами аль-камили жамиъан, тавафана ва анта родин анна, Аллахумма ирхамни битарки аль-маъаси абадан ма абкойтани вархамни ан атакаллафа ма ла йаънини варзукни хусна ан-назори фиима йурдика анни йа архама ар-рохимин!

Мааниси: Оо, Раббибиз, ибадаттарыбызды кабыл кыл. Бизди кечирип, ден соолук жана саламаттык бере көр. Сага баш ийип, ибадат кылуубуз үчүн күч-кубат бере көр. Бизди өзүңдөн башкага муктаж кылба. Бизден ыраазы болуп, толук ыйман жана ислам дининде жашообузду бүтүрүп сага кайтууну бизге насип кыла көр. Оо, Аллахым! Мага өмүрүмдүн аягына чейин күнөөлөрдөн узак болуум үчүн мага жардам бер. Дүйнөдө жана акыретте пайдасыз иштерден алыс болуумду насип кыла көр. Оо, ырайымдуулардын эң ырайымдуусу болгон Аллахым, жакшы иштерди мага сүйдүрүп, өзүң ыраазы боло тургандай аткаруумду насип кыла көр.

Амин. Уальхамду лиллаахи роббилъ ъааламиин

Андан сон чач алынып умра ибадаты аткарылып бүтөт.

Мазмуну

Умра деген эмне?	2
Умра ибадатынын өкүмү.....	2
Умра кандайча аткарылат?.....	3
Ажылык менен умрада аялдарга байланыштуу маселелер.....	4
Ихрам деген эмне?.....	5
Ыйык Кааба жана таваф.....	12
Тавафтын жарамдуулугунун шарттары.....	13
Тавафтын важиптери.....	14
Таваф кандайча кылынат?.....	15
Сафаа, Марва дөңсөөлөрү жана Сайы.....	15
Сайынын (Сафа жана Марва дөбөлөрүнүн ортосунда жүрүү) шарттары:.....	16
Сайынын важиптери.....	16
Сайы кандайча жасалат?.....	17
Чач алдыруу же кырктыруу.....	18
Чач алдыруу же кырктыруудан кийин аткарылуучу амалдар жөнүндө.....	19
Умрада кемчилик кетируү жана анын айып төлөмү.....	19

Кемчиликтердин жаза-төлөмдөрү кандай болот?.....	20
Касиеттүү Мадинадагы сүйүктүү Пайгамбарыбыздын (саллаллаху алейхи васаллам) кабырын зыярат кылуу.....	22
КААБАНЫ КӨРГӨНДӨ.....	25
ТАВАФ ДУБАЛАРЫ.....	27
САЙЫ ДУБАЛАРЫ.....	40
Мазмуну.....	55